

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการปรับเปลี่ยนจากเกษตรกรรมไปเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น ซึ่งได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2504 โดยที่ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศไปเป็นอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออก และจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมถือเป็นกลไกที่สำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโต เนื่องจากเป็นแหล่งที่ช่วยให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติในประเทศเพิ่มขึ้น โดยที่ในภาคอุตสาหกรรมจะมีการผลิตสินค้าประเภทต่างๆ เกิดขึ้นจากแรงงานของมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ไปพร้อมกับภาคอุตสาหกรรมจึงถือว่ามีความสำคัญยิ่ง และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศครอบคลุมทั้งทางด้านสังคม และเศรษฐกิจ รวมไปถึงการสร้างระบบบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและนำมาซึ่งกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัจจัยที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์มีความรู้ความสามารถ และมีประสิทธิภาพ คุณภาพ เหมาะสมต่อความต้องการของสังคม ก็คือ การศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเนื่องจากเป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรม

ในปัจจุบันภาครัฐได้ให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น แต่ทั้งนี้ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอุปสรรคและปัญหาจากการดำเนินงาน ตลอดจนขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐ (เสถียร ศรีบุญเรือง, 2550) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาการดำเนินงานทั้งทางด้านนโยบายและด้านการสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อประเมินระดับประสิทธิภาพและผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยเน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคเอกชนในด้านต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของภาคเอกชน รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ เพื่อประมาณค่าสมการการผลิตทางการศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้ม (Data Envelopment Analysis: DEA) และเปรียบเทียบระดับ

ประสิทธิภาพระหว่างสถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามฐานะของสถาบันอุดมศึกษาและสถานที่ตั้ง รวมทั้งเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยอาศัยเทคนิคการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ขอบเขตการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทำการศึกษาข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในปีการศึกษา 2548 จำนวน 57 แห่ง แบ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ฐานะเป็นมหาวิทยาลัย 32 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นวิทยาลัย 25 แห่ง โดยข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทำการศึกษาโดยใช้วิธีทางสถิติอย่างง่าย คือ ค่าเฉลี่ยและร้อยละ ส่วนการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทำการศึกษาโดยใช้วิธีที่ไม่ต้องทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Non-Parametric Approach) โดยใช้แบบจำลองวิธี Data Envelopment Analysis (DEA) ด้วยโปรแกรม DEAP Version 2.1 เพื่อหาระดับประสิทธิภาพในแต่ละสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นอกจากนี้ยังทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยใช้วิธี Multiple Regression หรือการถดถอยพหุคูณ ด้วยโปรแกรม SPSS Version 11.5

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ข้อมูลทั่วไปของบุคลากร การบริหารจัดการ และการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนที่สองเป็นผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สุดท้ายเป็นผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

5.1.1 ลักษณะทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 81.03 และส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 34.48 โดยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีระยะเวลาที่เปิดดำเนินการเฉลี่ย 14.24 ปี มีระยะเวลาที่เปิดดำเนินการมากที่สุด เท่ากับ 36 ปี และน้อยที่สุด เท่ากับ 2 ปี ระยะเวลาที่เปิดดำเนินการสอนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 0-10 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 55.17 ในด้านค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมการศึกษา พบว่า ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่มีค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อปีสูงที่สุด คือ สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีค่าใช้จ่ายและ

ค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อปี เท่ากับ 84,818 บาทต่อปี ในระดับปริญญาโท สาขาวิชาที่มีค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อปีสูงสุด คือ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อปี เท่ากับ 107,635 บาทต่อปี และในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาที่มีค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อปีสูงสุด คือ สาขาสังคมศึกษา มีค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อปี เท่ากับ 192,088 บาทต่อปี **ด้านพื้นที่ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน** พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่ในช่วง 1-50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.36 โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ตั้งของอาคารเรียน มีพื้นที่เฉลี่ยเท่ากับ 9,270.55 ตร.ม. ซึ่งเป็นอาคารเรียนถาวรเฉลี่ย 6 หลังต่อสถาบัน ห้องเรียนเฉลี่ย 69 ห้องต่อสถาบัน ห้องพักอาจารย์เฉลี่ย 37 ห้องต่อสถาบัน แบ่งเป็น ห้องพักอาจารย์แบบรวมเฉลี่ย 12 ห้องต่อสถาบัน และห้องพักอาจารย์แบบเดี่ยวเฉลี่ย 10 ห้องต่อสถาบัน ส่วน **ห้องปฏิบัติการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นห้องปฏิบัติการ ด้านไฟฟ้า วิจัยทางเกษตร และวิจัยทางอาหาร โดยคิดเป็นร้อยละ 21.62 และมีพื้นที่เฉลี่ยต่อห้อง เท่ากับ 60.47 ตร.ม. และ **ห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน** พบว่า ส่วนใหญ่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีจำนวนห้องสมุดเฉลี่ย 1 แห่งต่อสถาบัน และมีทรัพยากรภายในห้องสมุดที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เป็นตำรา คิดเป็นร้อยละ 61.64 และ 60.53 ตามลำดับ และมีมัลติมีเดียของห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นคอมพิวเตอร์ (อินเทอร์เน็ต) คิดเป็นร้อยละ 71.79 **ด้านนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน** นักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85.72 นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 88.60 และมีผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76.44 **ด้านบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน** ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 61.89 และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยอาจารย์ผู้ชายมีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 41 ปี และอาจารย์ผู้หญิงมีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 38 ปี ซึ่งการคัดเลือกอาจารย์ นักวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญ และบุคลากรสนับสนุนอื่นๆ เข้ามาทำงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะคัดเลือกจากประสบการณ์ในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 25.00 36.11 และ 26.32 ตามลำดับ

ด้านงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน งบประมาณรวมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสูงสุด มีค่าเท่ากับ 1,374,119,424.92 บาทต่อปี งบประมาณรวมต่ำสุด เท่ากับ 4,830,453.64 บาทต่อปี และมีงบประมาณรวมเฉลี่ย เท่ากับ 178,426,395.65 บาทต่อปี เมื่อพิจารณาแยกเป็นงบดำเนินการและงบลงทุน พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีงบดำเนินการสูงสุด เท่ากับ 1,197,806,729.36 บาทต่อปี งบดำเนินการต่ำสุด เท่ากับ 4,266,295.70 บาทต่อปี และมีงบดำเนินการเฉลี่ย เท่ากับ 175,291,601.74 บาทต่อปี และงบลงทุนสูงสุด เท่ากับ 176,312,695.56 บาทต่อปี งบ

ลงทุนต่ำสุด เท่ากับ 233,547.17 บาทต่อปี และมีงบลงทุนเฉลี่ย เท่ากับ 20,597,020.98 บาทต่อปี ในด้านผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นรองอธิการบดีฝ่ายต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 31.64 และมีการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 55.86 และมีประสบการณ์ด้านการสอนเฉลี่ย 21.6 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.52 วัตถุประสงค์เริ่มแรกในการก่อตั้งสถาบัน คือ เพื่อเพิ่มทางเลือกด้านการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 49.95 ซึ่งผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจในด้านนโยบาย ทิศทางดำเนินงานหรือเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ สภามหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 32.33 โดยแหล่งเงินทุนเริ่มแรกในการก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จากเงินค่าหน่วยกิตของนักศึกษา และเงินทุนจากเจ้าของสถาบัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 71.46 ส่วนแหล่งเงินทุนในการบริหารงานมาจากเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 50.05 ส่วนอำนาจการตัดสินใจในด้านงบประมาณที่สำคัญ การอนุมัติการเลื่อนตำแหน่งของบุคลากร และการอนุมัติการให้ทุนการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ อธิการบดี คิดเป็นร้อยละ 27.59 35.00 และ 34.59 ตามลำดับ โดยที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.47

ด้านการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่เริ่มการประกันคุณภาพในปี 2545 คิดเป็นร้อยละ 84.97 มุ่งเหตุจูงใจในการประกันคุณภาพการศึกษา คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.33 โดยส่วนใหญ่ใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการประกันคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 43.24 ซึ่งผลจากการประกันคุณภาพ คือ บุคลากรมีความตื่นตัวในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 27.42 โดยอุปสรรคที่พบส่วนใหญ่ในการประกันคุณภาพเป็นการขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 34.38 และเงื่อนไขสำคัญที่ช่วยให้การประกันคุณภาพบรรลุผล คือ ผู้นำการพัฒนาเห็นความสำคัญและบุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 32.00 เท่ากัน

5.1.2 ผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

การศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ด้วยการประมาณค่าสมการพรมแดนการผลิตโดยวิธีการหาเส้นห่อหุ้ม (Data Envelopment Analysis: DEA) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบผลผลิตทางการศึกษาชนิดเดียวแต่หลายปัจจัยการผลิต (Single Output – Multi Input) โดยผลผลิต คือ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2548 และปัจจัยการผลิต ได้แก่ งบประมาณรวม จำนวนนักศึกษา และจำนวนบุคลากร ภายใต้การเกิดผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตคงที่ (Constant Return to Scale: CRS) ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตไม่คงที่

(Variable Return to Scale: VRS) และควมมีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากขนาดการผลิต (Scale Efficiency: SE)

ผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ภายใต้ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตคงที่ (Constant Return to Scale: CRS) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วประเทศมีระดับประสิทธิภาพเฉลี่ย เท่ากับ 0.633 ภายใต้ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตไม่คงที่ (Variable Return to Scale: VRS) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วประเทศมีระดับประสิทธิภาพเฉลี่ย เท่ากับ 0.731 และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วประเทศมีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากขนาดการผลิต (Scale Efficiency: SE) มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.859 โดยหากพิจารณาตามช่วงการผลิต พบว่า มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วประเทศ ร้อยละ 14.04 ที่มีผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตคงที่ (CRS) และมีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วประเทศ ร้อยละ 38.60 ที่มีผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตเพิ่มขึ้น (IRS) และมีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วประเทศ ร้อยละ 47.37 ที่มีผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตลดลง (DRS)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยและที่มีฐานะเป็นวิทยาลัย พบว่า ภายใต้การเกิดผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตคงที่ (Constant Return to Scale: CRS) ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตไม่คงที่ (Variable Return to Scale: VRS) และควมมีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากขนาดการผลิต (Scale Efficiency: SE) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยมีระดับประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาทั้งสามกรณีที่สูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นวิทยาลัย โดยมีระดับประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเฉลี่ย เท่ากับ 0.663 0.748 และ 0.887 ตามลำดับ แต่จากผลการทดสอบทางสถิติ พบว่า มีระดับประสิทธิภาพมีค่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และหากพิจารณาตามช่วงการผลิต พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะมีผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (IRS) คิดเป็นร้อยละ 53.13 ซึ่งเกิดจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใช้ปัจจัยการผลิตให้ไม่เกิดประโยชน์สูงสุดจากปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ ดังนั้น ควรมีการใช้ปัจจัยการผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้ได้ขนาดการผลิตที่เหมาะสม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะมีผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) คิดเป็นร้อยละ 68.00 เกิดจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการใช้ปัจจัยการผลิตมากเกินไป ดังนั้นควรลดปัจจัยการผลิตลงเพื่อให้มีระดับการผลิตที่เหมาะสม

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑลและที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค พบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค มีระดับประสิทธิภาพเฉลี่ยภายใต้การเกิดผลตอบแทนต่อ

ขนาดการผลิตคงที่ (Constant Return to Scale: CRS) และควมมีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากขนาดการผลิต (Scale Efficiency: SE) สูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑล คือ สถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค มีระดับประสิทธิภาพเฉลี่ย เท่ากับ 0.644 และ 0.879 ตามลำดับ ส่วนภายใต้ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตไม่คงที่ (Variable Return to Scale: VRS) มีระดับประสิทธิภาพเฉลี่ยเท่ากัน คือ 0.731 แต่จากการทดสอบทางสถิติ พบว่า ระดับประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑลและที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคทั้งสามกรณี มีค่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพิจารณาตามช่วงการผลิต พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ส่วนใหญ่จะมีผลตอบแทนต่อขนาดลดลง (DRS) คิดเป็นร้อยละ 53.85 และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ส่วนใหญ่จะมีผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (IRS) คิดเป็นร้อยละ 54.84

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง มีระดับประสิทธิภาพภายใต้การเกิดผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตคงที่ (Constant Return to Scale: CRS) และควมมีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากขนาดการผลิต (Scale Efficiency: SE) สูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑล คือ สถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค มีระดับประสิทธิภาพเฉลี่ย เท่ากับ 0.636 และ 0.874 ตามลำดับ ส่วนระดับประสิทธิภาพภายใต้ผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตไม่คงที่ (Variable Return to Scale: VRS) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีค่าสูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง คือ มีระดับประสิทธิภาพเฉลี่ย เท่ากับ 0.732 แต่จากการทดสอบทางสถิติ พบว่า ระดับประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมืองทั้งสามกรณี มีค่าไม่แตกต่างกัน และพิจารณาตามช่วงการผลิต พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงการผลิตแบบผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น (IRS) โดยคิดเป็นร้อยละ 44.68 และ 60.00 ตามลำดับ

5.1.3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อควมไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อควมไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า งบประมาณรวม (*BUDGET*) มีอิทธิพลต่อควมไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย

งบประมาณรวม (*BUDGET*) มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญ คือ การเพิ่มงบประมาณรวม จะทำให้ระดับความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากการเพิ่มงบประมาณที่ไม่เหมาะสมกับขนาดการผลิตนั้น จะก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ และมีผลทำให้ความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนลดลง และตัวแปรหุ่น (*Dummy Variable*) ที่มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัย (DM_1) มีผลกระทบต่อความไม่มีประสิทธิภาพเชิงบวก เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยจะต้องมีมาตรฐานการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้จึงจะได้รับการเลื่อนวิริยะฐานะเป็นมหาวิทยาลัย ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ส่วนตัวแปรจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษา (*NST*) ระยะเวลาที่เปิดดำเนินการสอน (*TIME*) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง (DM_2) และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑล (DM_3) มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษานำมาซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระยะสั้น จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า งบประมาณรวม (*BUDGET*) มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ดังนั้น เพื่อเป็นการขจัดความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรมีการควบคุมงบประมาณรวมให้เหมาะสมกับขนาดของสถาบัน และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณรวม เพราะจะก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพิ่มขึ้น และจากผลการศึกษาพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัย มีผลกระทบเชิงบวกกับระดับประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาทั้งด้านการบริหารจัดการและด้านการเรียนการสอนของ

สถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ได้มาตรฐานในการรับรองวิริยะฐานะ เช่น การสนับสนุนด้านทุนทำวิจัย หรือทุนการศึกษาต่อของบุคลากร สนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระยะปานกลาง จากอุปสรรคทางการศึกษาเกี่ยวกับด้านข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า ข้อมูลยังขาดความชัดเจนและถูกต้อง รวมทั้งขาดการจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเอง ดังนั้น ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำฐานข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งมีความละเอียด ชัดเจน และมีความถูกต้อง เพื่อประโยชน์ต่อแนวทางการจัดทำแผนการศึกษา รวมทั้งการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระยะยาว จากผลการศึกษาด้านบุคลากร พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรส่งเสริมและสนับสนุนทุนการศึกษาต่อหรือทุนการทำตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอีกด้วย และภาครัฐควรสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในการพัฒนาบุคลากรด้านงบประมาณ เช่น การปรับเปลี่ยนเงื่อนไขการกู้เงินจากกองทุนเงินกู้ การลดหย่อนภาษี หรือกำหนดให้อำนาจเงินที่จะต้องเสียภาษีไปใช้ในการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต่อไป

5.3 ข้อจำกัดทางการศึกษา

การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีข้อจำกัดทางการศึกษา มีดังนี้

1) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เนื่องมาจากมีจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับมาน้อย รวมทั้งการตอบแบบสอบถามยังขาดความสมบูรณ์ของคำตอบ ทำให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาขาดความสมบูรณ์ เช่น ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษา ข้อมูลด้านการเรียนการสอน เกรดเฉลี่ย นอกจากนี้ มีการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานสถิติ และเว็บไซต์ของหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวก็ยังคงขาดความสมบูรณ์ ทำให้การศึกษายังขาดตัวแปรที่น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อการศึกษาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2) การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่มีประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นการศึกษาที่เน้นในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ เนื่องมาจากความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลรวมทั้งในการศึกษาครั้งนี้ใช้ผลผลิตเพียงอย่างเดียว คือ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา หากจะทำให้ การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสมบูรณ์มากขึ้น ควร มีการเพิ่มข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น เกรดเฉลี่ย ผลงานวิจัย ข้อมูลด้าน เศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษา

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

สำหรับการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษาเอกชนครั้งนี้ยังมีความบกพร่องของข้อมูลในเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพหลายประการ ทำให้การศึกษารั้งนี้มีข้อจำกัดด้าน ข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลเชิงคุณภาพ เนื่องจากแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมามีจำนวนน้อย และยังขาดความสมบูรณ์ของเนื้อหา จึงทำให้ข้อมูลที่ได้รับขาดความสมบูรณ์เพื่อจะนำไปใช้ในการศึกษา ซึ่งแนวทางการแก้ไขเพื่อให้ข้อมูลที่สมบูรณ์และมีความถูกต้อง ผู้ศึกษาอาจจำเป็นต้องทำ การเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง เช่น การสัมภาษณ์หรือการลงพื้นที่ด้วยตนเอง ในส่วนของเนื้อหา การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษา แนวทางในการทำการศึกษารั้งต่อไป ควรเพิ่ม ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการทางการศึกษา อื่นๆ เช่น จำนวนของงานวิจัย เกรด เฉลี่ยของนักศึกษา รวมทั้งเพิ่มตัวแปรเชิงคุณภาพ ต่างๆ เช่น ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ของนักศึกษา และด้านสังคม เพื่อทำให้การศึกษาไม่เป็นการศึกษาเชิงปริมาณมากเกินไปและทำ ให้ผลการศึกษามีความถูกต้องและชัดเจนมากขึ้น